

DIVI

CYRILLI

ALEXANDRINI EPISCOPI

THEOLOGI CLARISSIMI OPERA OMNIA

Q.V.E HACTENVS SUMMA DILIGENTIA REPERIRI

potuere, præter omnes omnium editiones virorum

Doctorum studio emaculata & aucta.

*Omnia dubius tomis consulto comprehensa, quorum primo ea continentur que in veteri
& nouum testamentum Cyrus elucubravit, additis quibusdam opusculis per GEN-
TIANVM HERVETVM Auriuum, recens & graco conuersis: Postiore vero
reliqua eiusdem opera ordine digesta, quorum catalogus pagina quinta reperies.*

Ditobus adiectis indicibus amplissimis, quorum alter res, verba & sententias: alter
locos sacrae scripturae à D. Cyriolo explicatos complectitur.

esta enyesada en la noche al nubes
expresando publico el año de
1610 y en la parte de arriba
del 1º oficio yo Alonso del Canto
de la fonda de Pedro Lemos en
salazar en a 27 de septiembre
del mismo año

Alonso del Canto

no mala. Año 1707

PARISIIS.

Apud Michaëlem Sonnium, via Iacobæa, sub scuto Basiliensi.

M. D. LXXIII.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

Egredia Comp^o de Jesu de Salas

Bibliopola Lectori Christiano S.

Si quod haec tenus honesta quadam simulatione literariam non modo Rempub. sed & pietatem Christianam scriptorum vtilium publicatione iuuare sibi proposuerunt, consultò quidem videntur summa diligentia & studio veteres quoque perquisuisse, & eos semper accessione aliqua non penitenda locupletasse, ut quos iniuria temporum vel potius hominum incuria mutilos & laceros accepissent, idem teriores & luculentiores posteritati transmittenentur.

Cuius equidem rei fidem tibi facere dudum melior Christiane lector, in autoribus potissimum sacris & orthodoxae fidei assertoribus atque vindicibus, quos è nostra officina exiisse palam est, inter quos is ipse est **Cyrillus vir sanctissimus, & rei theologicæ peritissimus filius** & copiosissimus: cuius varias & multiplices lucubrations diuinaque monimenta quæcunque adhuc nascisci potuimus, summa fide nec minori cura studiisque tralata è Græcis, ad publicam Ecclesiæ Christianæ vtilitatē in medium produximus. Huius enim generis autores verè pios doctosque præ ceteris nostro prælo committēdos operæ precium esse duximus, vt sint tāquam firmissima præfidia, vel vt verius dixerim, propugnacula validissima, in qua nos temporibus hisce pericolosissimis tutò recipiamus, & horum armamētis telisque letissimis, id est doctrinæ sanæ rationibus & argumentis innumerabiles hujus seculi errores aliquando pessimæ cant, & hereticon præstigia non modo detegantur, sed & contabescant. Neque enim nobis alia videtur cōmodior haec tenus allata ratio, qua ferine insanabiles (vt videntur) Ecclesiæ ruinas aliquo tādem modo vel magna ex parte sanare possimns, quām iisdem quoad eius maximè fieri poterit, vti Lapidibus & laxis in instaurando templo (id est Ecclesia Dei) quibus idem primū est à prioribus illis fabris & latonis, nēpe veteribus sacræ doctrinæ assertoribus, excitatū & stabilitum. Nemini enim nostrū dubium esse potest (nisi tamen præcepit aliquod iudicium nos trāsueros agat) priores illos & antiquiores Ecclesiæ Christi vindices fuisse posterioribus excellētiores, & euānum apud nos esse debere maioris cuiusdam autoritatis, quod vbique gentium emunctiores habiti sunt, tum ad inueniendū quæ pietati cōducerent, tum ad judicandum de iis quæ eidein obesse possent. Quod enim proprius abfuerūt ab Apostolorum temporibus, eo mihi quidem videntur fuisse vt grauiores sic & simpliciores, quippe qui vt pernula tractarunt exactius & melius, ita credibile est eos sensisse purius & integrius, adeo verissimum illud Septimij Terull. Primum quodque verissimum.

At vero ne tecum pluribus agam, in Cyrillo emaculando, summisque vigiliis locupletando, eam insimilissimus operam & industria, vt nihil esse suspicemur in quo nostram diligētiam desideres. Quod enim poeta in pecuariis fieri præcepit, id in eo potissimum autore tam vili piōque quasi aliqua susceptra sobole faciendum curauimus. Sic enim ille,

Quid enim vel eorum maxime, qui scriō literas attingere cōperunt, non facile viderit, & libris suis esse næuos, regitudines, suāmque senectutem vt etiam interitum? Id vero expertus abunde est Cyrilus ille noster, cuius diuina omnia monumenta vix tandem vt ne vix quidem ab senio & pene interitu vindicari haec tenus potuere. Speramus tamen hac maximè editione quam nunc communicamus, tibi factum esse satis, Christiane lector, & prater alias omnes quorū adhuc in lucem exierunt editiones, permultū accessionis esse, quod non poterit non esse admodum tuō vñi accommodatum, tibique vñile & gratum. Omnia enim in duos partita tomos sic ordine congesimus, vt priore habeatur quicquid in sacra Biblia & vetus nouūmque instrumentum ab eo sunt elucubrata, additis adhac quibusdam recens latio donatis à Gentiano Herueto eximiae doctrinae viro: posteriori vero tomo alia quæcunque ex Cyrrili scriptis ad hunc vñque diem reperiiri posse locis commodis apposuimus, duobus adiectis iudicibus amplis & copiosis rerum omnium quæ hisce duobus tomis continentur.

Sed hæc quidem haec tenus. Nihil autem superesse arbitramur, quām vt eo animo parique candore frui labore nostro velis, quo sponte in eo tibi touique Reipub. Christiane communicando publicandoque desudauimus. Vale Christiane Lector. Lutetia Parisiorum Calend. Ianuarij, Anno virginici partus 1572.

D. CYRILLI ARCHIEPISCOPI ALEXANDRINI IN GENESIM AD LITERAM & MYSTICE.

LIBER PRIMVS

BESTIA Paulus legisque pers-
trillimus, cum mysterium salinis
humanæ genetis intellectus, in-
fluationem in eo fuisse inquit
coelestium arquenter estrum re-
sum : in bona vixque voluntate
Dei & pars & concursum feliciter
terram emendacionem, statutis
profusa restitucionem vocabulo
influationis significat. Mem-
ninetur enim, ut debuit, Dei, qui
per hos prophetas ait : Ne me
memineris priorum, & antequa
ne mactamini. Ego ego non facio, & nunc orientur ut que
cognoscatis ea. Quoniam vero quippe Paulus, vi qui diuinis
litteris ipsius illam sibi haberet, precisionem conten-
tam in illis hincitam non esse in Christo ostendit, inquit : Signa
eius in Christo nova creatura vocata enim transformat, & ec-
ce facta sunt nova omnia. Frenim recreati in Christo, nouas
creatura facti sumus, & in eo solo novum domum obtinuimus;
quippe qui cognoverit ab eo accipiet nos. Itaque idem Paulus
virtutis de nobis loquitur : Sed qui Christi lese sunt, carmen suum
cum affectionibus & voluptibus non discutere. Vira enim
Christianorum sanctissima est, oenobolique carnis affectiones
libera, omniisque vacula terrena superior. Formarum id ho-
resplendit cognomen olim fuisse, quo dicitur Christus dederat nobis,
manifestum profecto est, Deo per sanctos tuos clamans.
Qui misericordiam, non enim secundum inter eos vocabitur, quod
in terra benedicerat. Benedic et nunc Deum vestrum. Ergo cum
venisti, qui regis regnum, dubium sit, an noua facta in Christo
sunt, age testitatem, cognemus tu, contemplumque cuiusque rei
testimoniis ut patrem meliorem fuisse credere dicatur. Refinatur
cum id, quod immunit integrum erat, sed iam depeccatum cor-
ruptionisque ad id, quod inter omnia non erat, inopinatae preda-
pionis est. Sic enim antiquae intelligentie neminem posuit, qui non
fuerit traditor vento, nelliisque error deprehendi apparcat. Ergo
Deus omnium creator optimus, per summam humanæ potentias
al est, sicut ex fato. Omnia enim per ipsum facta sunt, & sine
eo factum est nihil, ex hoc terramque ante omnia crevit. Et
quoniam in illa fuerint artificia, nam facilius eius creata sunt.
Artis eius quatuor, & censu modo vel quibus principiis creata sunt,
respiciunt illud rectum opinioneque accipiant : Quis admittit
spiritum domini, aut quis confitarius eius fuit? Si quis enim
tenuit lucidius intelligere vellet, meminerit quoque acque pra-
dendentiam, enz in Deo et ipsum habere oportere certu est. Sed
quod humanum ingenium exire sit, vel potius nullum penitus
Dei computatione, ipse Deus declarat, cum ait : Non enim sunt
coagulationes meae coagulationes velut, neque via mea licet via
velut, sicut desideramus. Quia sic ut exaltetur ecclesia terra, sic ex-
altaur fons vita nostra a via vestris, & cognitiones nostre a con-
tra omnibus vestris. Omnis tenet igitur tamquam superiurom, &
nullo pacto comprehendit hanc talam questionem. Creat enim
Deus, ut ipse, & noui, & potest. Cognitio igitur primaria celestis
& terrena, unde aquarum copia in locum versus est tradita. Pe-
nit enim necesse fuit illi dicere : Congregatus a præce in loco
venient, terra subiecta deservebatur, & levigata causa ita varia fossi-

A extornata, & iam more infuso arborum frugiferarum officia adcepit, confusa pulchritudine exiit. Solis lumenque curvus agebantur, & molles certi oscilante lex a Deo his data est. Sol. Sol enim ad diem lucemque conscientiam, utri noctem tenet. Luna, que statuit. Venerari coelum, varia stellarum genera cetera Stelle, ut distinguuntur. Cui legem omnia sub immobilitate conditae fanebant, moquens: Et sicut in ligno, & terrena, & die, & nocte, & auro, & luceant in firmamento cieli, & illuminet terram. Peccatum verba, quoniam creator omnium vita sua natura est, ipsam quoque naturam aquatum matrem, & animalium resonans, & per zodiacum volat, natus facere potest. Terra cunctis impetrat, ut & naturam multiplex seu peculiares & beluarum genit, indumentum proponat. Hoc proximus & ceterum in modum nulli capessunt. Quique singulis in rebus creatus vel boni tantummodo similium Dei creare valebat, tuncque ciusdem duxerat producere omnia potest. Iudee cum rerum omnium ceterum summum opificem magnopere obsecraret, agnitus ut homo, cuius grata oratio procula fuisse vnde in hoc enim videtur. Optutus enim creatorem omnium, qui bonus fruente natura est, imo qui ipsum bonum est, a nobis quaque intelligat. Oportuit nam, t. terram plenam reddi errant, qui Deum persent glorificare, & Esa. 4.45. ex creaturam ornatus, ut sumptu exercitatus gloriam conspicere. Ut enim propheta Elia inquit, non in vanum crederet eum seruum felicit, sed ut habiteret. Fuit ergo in ecclesi, ut animal rationale super eam erat, ubi cuncta creatura essent, que illi tam electi tam forent, quales bene facta fuisse videbantur. Quoniam obtem quoniam debito cum ornauit celum & terram, quique in ali sunt, procreavit, ad faciendum hominem. venit. Sed antequam faceret, liberandam viuque censuit, quoniam ceterum cœtum alii proximus edidit. Iuioque verbo ut Deus cœlum. Sed cum homo animal aptum, & Deo quam simili- manu sit, ne superbia maiestatis inaltitudinem commisuram cœteris creaturis honore non affequi visceretur, item I. & delibera- rando & faciendo ceteris hominem protularet. Statuum itaq; fixerat ex humeris, ut aliquid animal efficeret. Et ut sine natura ratione inventus, solitum fuisse immortalem & vivificum indire. Scapulae eti, hujus aut in formam eius spiracula viri, & inclusa est humus in antrum vinetem. Tunc enim in p. Homo radice deliquitque culicorum, cunditorumque animalium impetu ei dedit. Nesciobus & volucibus omnibus cum pre- fecit, greges beluarum ferarum ei subexcitaverat etiamque veneno, cum ceteris subtiliterat, inteq; natura, ut hominem pertinaces, statuerat. Datu rex terro: homo superius ma- jestatis imago, diuinaque potestatis eligies. Sed quoniam eu, qui splendoris tantum electus in que affectus est, si se etiam eputteret lex Dei, habere desinat, atque regem, legem, de- ceras eti, ne ob nimiam felicitatem ad hunc prolabatur error, vesel liberum omni imperio, omniq; superiori dominari potu- ret, neglegensque legi supplicia in potentiis resulat. Modus enim peccandi, audiuimus in terra patet, cum homo unus tu- tummodo esset. Quod autem legi subditus sit, raro quoque feruandi intentus est. Ex cenis enim lignis, inque, parvissi comede, de ligno autem scientie boni & mali socii comedas. In questione enim die coinciderat ex eo morte moeriter. Tum ex collis Adua via exempta, multe formatus, ut simul & ad pro- crearios liberos inveniatur, & comes ciusdem generis scripti

DIVI

CYRILLI

ALEXANDRINI EPISCOPI

THEOLOGI CLARISSIMI OPERVM, QVÆ

HACTENVS SYMMA DILIGENTIA REPERIRI
potuēre,

TOMVS SECUNDVS.

Quorum seriem vide sequenti pagina.

PARISIIS.

Apud Michaelem Sonnium, via Iacobæa, sub scuto Basiliensi.

1573.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

ILLIAYO

SECUNDVS TOMVS CONTINET.

1	Epistolas xxxix.	
2	Homilias x.	
3	Apologia ad Imperatorem Theodosium.	
4	Declarationem xij. capitum, alias Anathematismorum.	
5	Librum apologeticum ad defensionem corundem duodecim capitum, contra orientales.	
6	Alium librum ad Euoptum pro defensione corundem xij. capitum, contra reprehensiones Theodo-	
	reti episcopi Cyri	
7	Expositionem Symboli Nicenii.	
8	Scholis de incarnatione vngeneri	
9	Synodales epistolas xij.	
10	Dogmata Nestorii à Cyrillo primum impugnata: deinde ab Ephesina Synodo condemnata
Opus inligné quod THE S A V R V S inscribitur, de consubstantialitate Fili & Spiritus Sancti cum
Deo patre, aduersus haereticos	
	Dialogorum cum Heraclio de Trinitate libri septem, cum appendice argumentorum, quod spiritus Sanctus
est Deus	
	Quod consubstantialis & coeternus sit Deo, & Patti Filius.	lib. 1.
	Quod coeternus Deo Patri, & ex ipso secundum naturam genitus, sit Filius.	lib. 2.
	Quod Deus verus sit Filius, sicut & Pater.	lib. 3.
	Quod non creatura, neque factura sit Filius.	lib. 4.
	Quod deitatis proprietates ac gloria naturaliter in Filio sunt, sicut & in Patre.	lib. 5.
	Quod humanitas proprietas, & quae non valde diuinè dicta de Filio cōuenient magis dispensationi cum
carne, & non naturæ verbi, secundum quod intelligitur, & est Deus	lib. 6.
	De Spiritu Sancto, quod & Deus, & ex Deo sit, secundum naturam	lib. 7.
	De adoratione & cultu in spiritu & veritate	lib. 8.
	Contra Iulianum apostolatum pro religione Christiana.	lib. 9.
	De recta fide in christum ad Theodosium, & ad Reginas.	lib. 10.
	Cum dupli indice haereticos desiderato.	lib. 11.

ILLIAYO

SEQVVNTVR ORDINE EPISTOLAE QVAE DAM DIVI CYRILLI ARCHIEPISCOPI ALEXANDRIAE, NUMERO XXXIX.

CYRILLVS PRESBITERIS, DIACONIS, PATRIBVS, MONACHIS, ET 115
qui solitarii in agresti domum exirent, & in fide Dei sumi pergitur, dilectis ac desideratis, salutem in Christo

DIE R VNT holi otio in quidam ad nos Alexandriam. Hiam, cum rogarent & admodum cupide scicirarer, an maiorum opulue vestigia vos quoque inlucratis, an & perieuerantem seculum & occupatam letare fidem Exagros, & honestas vestre conversionis operam deo, exercitacionisque laboribus delectemani, veras artes tati delitas, si quid nollest sit veritas, & gratia fortuit ferendam hanc modum cunuparatos vos esse indicatur, adiecerintque quod cum mortalium probè facilis conseruatio amulatio certet. Non poterit igitur non gaudente, & animus nichil in latitudine effundehanc. Gloriosam liquidem filiorum meorum mihi depono, idque valde meisto. Absurdum enim est, cum pedem traxi paxim in eo gaudent, si quid roboris & non nisi adolefentes hinc acquirent certant, & si quid artis industria perficiant, quod lumen promovent, idque mox veluti corona quidam suis ipsorum capillis adspicunt, & de illicet somnante gloriuntur, si nos non magis quam illi quidam animi voluntate afficiant, qui spartales partes sumus, & dochtriam vos ad bonam ac piam auerbiacatem facientibus instructos redimus, & ut contra carnis motus terrantes, & peccatorum lapides vitantes, vryt Satan in eo sit, ut tentationes suis vos vincat, beatum reporteris. Quemadmodum igitur discipulus Christi dicit: Omnia adhuc ludo in fide vestra virtus, in virtute vero scientiam scientiam temperantia, in temperantia patientiam, nimis in patientia pietatem, in pietate fratrum claritatem fratrum vera charitate dilectionem. Hoc enim si vobis adiut & erubenter, hand oculos aut infringit rovi. Domini nostri Iesu Christi cognitio nem consilient. Nec statim enim illis esse doceo, qui vita in Christo ex defuncto institutam eligunt, ut celebretis via u & dignam eis amittat, percurrant. Principio ut simplici & illata fide granis se getant, abinde ita vane in sibi acquirant. Deinde contentar efficiere, ut in scientia mysticae Clerici direcant, & ad intelligentiae perfectionem admodum sine ascendum. Hoc sequente, opinor est in virginem perfectam occurrere, & ad mentisam plenitudinem illam venire. Comperemus itaque libetetate, quae solitarios deceat, humbo comitatum succincti fortes estoit contra passiones cum animi sui corporis. Nam eritis, inquit, huc pacto splendidi & celebres, iisque boni spes consumiri, que sanctis contentur. Est autem in nobis pse: certe fides recta & qua prioris si irreprehensibilis. Nam & vos ita ad partum pietatem cuestigii contendentes, in superius mandibiles vna cum ipsis mortuis & roctis tabernacula inhababebis, quorum dominus erat. Filius nesciuit, dicens: Oculi mei videbunt Hierusalem, ruitatem apollinaris, cuius tabernacula hinc quaque monebuntur. Vita itaque vobis splendida quidem est, & admixtione digna, & fides etiam induit eis recta & incorrupta, attamen perturbos haud modice, sicut ignorarem quibus de causa. Audiuimur quoddam granes & pericululos apud vos esse patribus, & obicitur quoddam, qui sy noctem velutram fidem destrinxit, &

A ianuia verba apud turbos oblatarere, ac percontentur, licentes An beata virgo Deipara nominari debet, secundum. Prethinerat quidem prius huiusmodi quiescentibus alij inter, & que vel lati in speculo & signare concomplauit difficulter sunt, omnino non inquietare, ne eos quidem qui mente suar integra, & intellectu prouedisse. (Simpliciorum namque memorem etiam, minutiora thoro resca stendendre) quoniam vero facti est, ut talium verbogenit laud peruancti ex expertis, & verofinile est factus in te vos, qui perniciem ex illis, velut claves quoddam imbecillorum membris infigunt: necessarium duxi, patita quodam de his ictibus ad vos protende, noui ut hinc amplius contendamus, sed ut si quidam vos his iugis solvantur, ventatis repugnantes, ipsi & periculorum quae ex erexit est, effugians, & alios cooperentibus ratiorebus, tuncquam frater iustus, perindeatisque ut ab antiquo in Ecclesia feruunt, & ab apostolis tradidit, fidei, tuncquam praetiosa quandam margaritam, fides inanimis suis inditam retinunt. Admititus itaque sum, si sunt dina ab aliqui plane duherent, non beata virgo Deipara dicatur alicubi, posso, aut non dicatur. Si nique Deus est, Dominus noster Iesus Christus, quomodo virgo quae illam peperit, Deipara non est? Hic nobis fidei duxit trahitque discipuli. Et hacten nullam fecerunt aliosque huius auctoritatem, tamen sentire a sanctis patribus credidi sumus. Etenim celebris memoria patet noster Athanasius, qui Alexandrinæ Ecclesiæ fidei integrorum quadraginta sex annos circa decimo moderatus est, & laquacibus impotestis hereticorum rugis inspugnabili quodam & apostolica prudenter resistit, quasque teogrammum quodam, virgineo ipsum eccliam scripsit suis exalitatis, & ob dogmatum restitutum & integratorem optimum ab omnibus locutum est telmonium, in libro quoque de Sancta & honoris triade conscripsit, sermonem tertio, nomen beatae virginis Deiparam vocat. Ut autem necessario illius vocibus cu ipse illius dictiones ad hunc modum habeat: Sic haq, Icopus est, inquit & character dianus scripere, sic cui sepe monimus, dulcissime illi inesse de ictuatore prelicano. Vnde, quod tempore denuo lucit & fit, filias & sermo Dei splendor quoq; & sapientia patet. Altera, quod tandem nostri gratia, ex Maria Deipara virgine carpe assumperit, & homo factus sit. Et aliquanto post men: Sua igitur, inquit, malitia sancti ab omni peccato repurgari. Hieremias vero ex viro quoque sanctissimam est, & Iohannes, cum adhuc in viro esset, cum gaudio ad vocem Deipara & Mariam exultauit. Fide reuera dignus est hic vir & quem non desperet confidenter loqui ut qui nihil eorum que faciunt sermonibus non concepulant, loquuntur. Quoniamodo enim, a vero uberrarer, ut adeo illatus, ac celebris, & in ipsa sancta & magna Synodo Nicæa tam tempore congregata, omnibus admiratio habuit? Nondum quidem Episcopatus sedeta accelerat, sed inter clericos certeti malabat i veram proprie temeritatem, & epicuriam, ac menteum vehementer & incomparabiliter argutam, cum temporis a beatae memorie Alexandro Episcopo in admissuando maneris conformi assumptus fuerat. Adenit autem feni tanquam filii patrum, ad quaevis velitter gerenda dicens, & in quibuslibet agendis rebus admodum scite viam monstrans. Quoniam vero credibile est opinari quoddam necessarium esse, ut quæ dicimus, sacris etiam ac diuinis scriptis corroboremus: deinde nec huc videri, quod sancta illa ac magna Synodus, vel Deiparam Domini nostri matrem vocauit,